

Baggrundsnotat: Regulering af brændeovne i danske kommuner

Problemstilling

En af de bundne opgaver i Luftpartnerskabet er at afdække kommunale ønsker om yderligere skærpede indsatser ift. forurening fra brændeovne.

Spørgeguiden, *jf. bilag 1*, omfatter denne opgave, og afdækker derudover, hvilke værktøjer, kommunerne allerede har taget i brug, og hvorvidt de påtænker at benytte sig af nye, kommende værktøjer (forbud mod ældre brændeovne i områder med kollektiv forsyning).

Baggrund

Brændeovne er en af de store danske kilder til luftforurening, særligt partikelforurening. Der er i de senere år implementeret forskellige ordninger, der har reduceret forureningen, særligt ved at øge udskiftningen af ældre brændeovne, som i gennemsnit forurener væsentligt mere end nye brændeovne, der skal opfylde dagens miljøkrav. Der har i Danmark været miljøkrav til alle nye brændeovne siden 2008.

Kommunernes rolle i reguleringen har blandt andet været, at kommunen er myndighed for sager om røggener. Hvis et fyringsanlæg medfører væsentlig forurening, kan kommunen give ejeren påbud om at nedbringe forureningen. Kommuner er ligeledes tilsynsmyndighed ift., at der ikke må fyres med affald i brændeovne m.v.

Kommuner kan i en forskrift med hjemmel i brændeovnsbekendtgørelsen fastsætte regler om forureningsbegrænsende foranstaltninger for fyringsanlæg til fyring med fast brændsel i klart angivne områder i kommunen, hvor det er miljømæssigt begrundet. Endelig er en ny bekendtgørelse netop sendt i høring, hvor kommunerne fra 2023 får mulighed for at forbyde ældre brændeovne i områder med kollektiv varmforsyning.

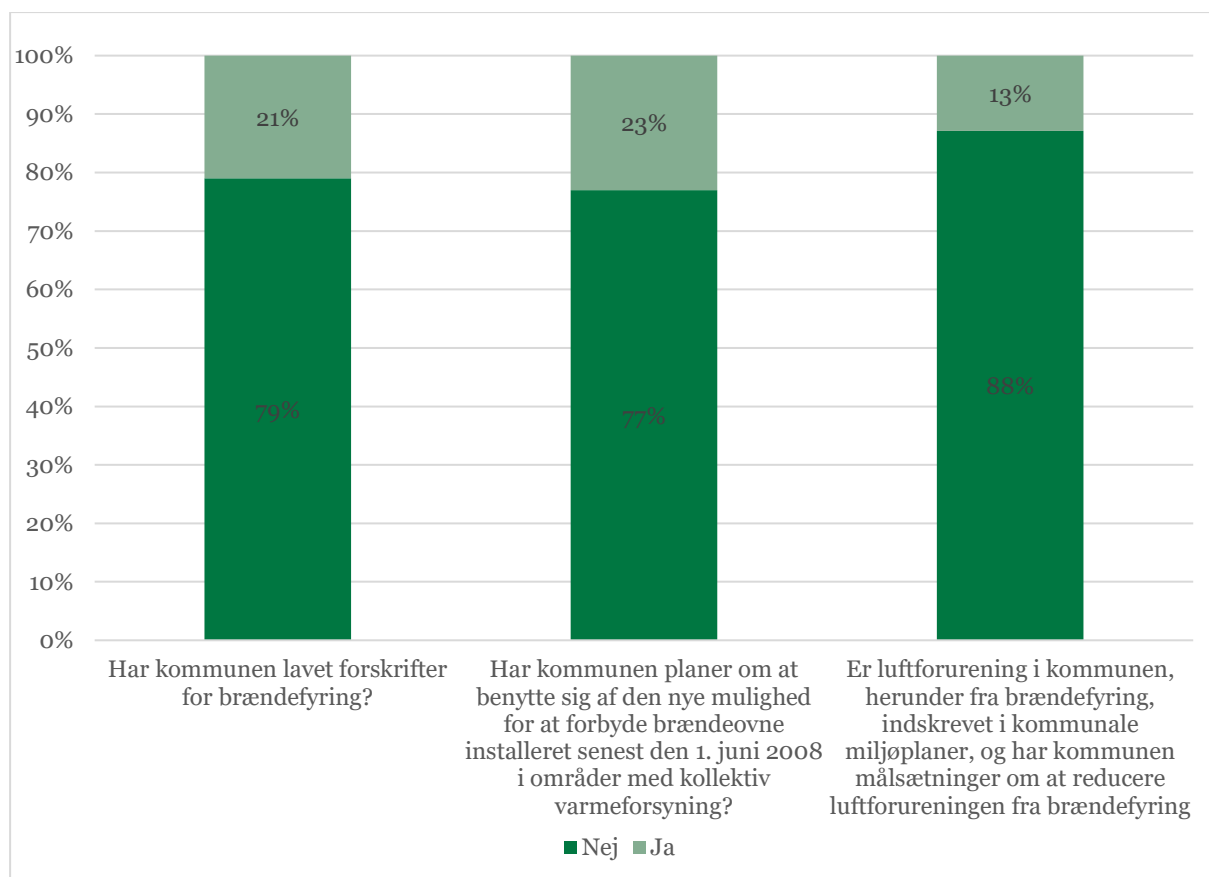
Grundlaget for nærværende analyse er et spørgeskema udsendt til alle landets kommuner, hvoraf 59 kommuner har responderet. Undersøgelsen har altså en svarprocent på 58%. Kommunernes kvalitative svar er blevet gennemgået og de mest gennemgående temaer er gengivet i notatet. Alle svar er gengivet i bilaget. Spørgeskemaet blev for de fleste kommuners vedkommende sendt til hovedpostkassen, dog specifikt til "miljø/teknik"-kontorer i de største kommuner. Alle landets kommuner har således haft mulighed for at deltage, uanset om de er med i luftpartnerskabet eller ej.

Resultater

Undersøgelsens resultater er sammenfattet i figur 1, 2 og 3, som fremgår i det følgende. De specifikke spørgsmål kan ses på figurerne og på sagsnr. 2022-1612 ("Baggrundsnotat..." – "Kopi af kval data.xlsx").

Brug af regler for skærpet luftforurening

Overordnet har ca. 1/5 af kommunerne lavet forskrifter/planer, der har til hensigt at reducere luftforurening fra brændeovne, en mulighed kommunerne har haft i Brændeovnsbekendtgørelsen siden 2008. Årsagen til, at en forskrift ikke er udarbejdet, skal ifølge de kvalitative svar, findes i manglende politisk flertal/interesse (7 kommuner) og manglende ressourcer til at udarbejde en forskrift for brændefyring (5).

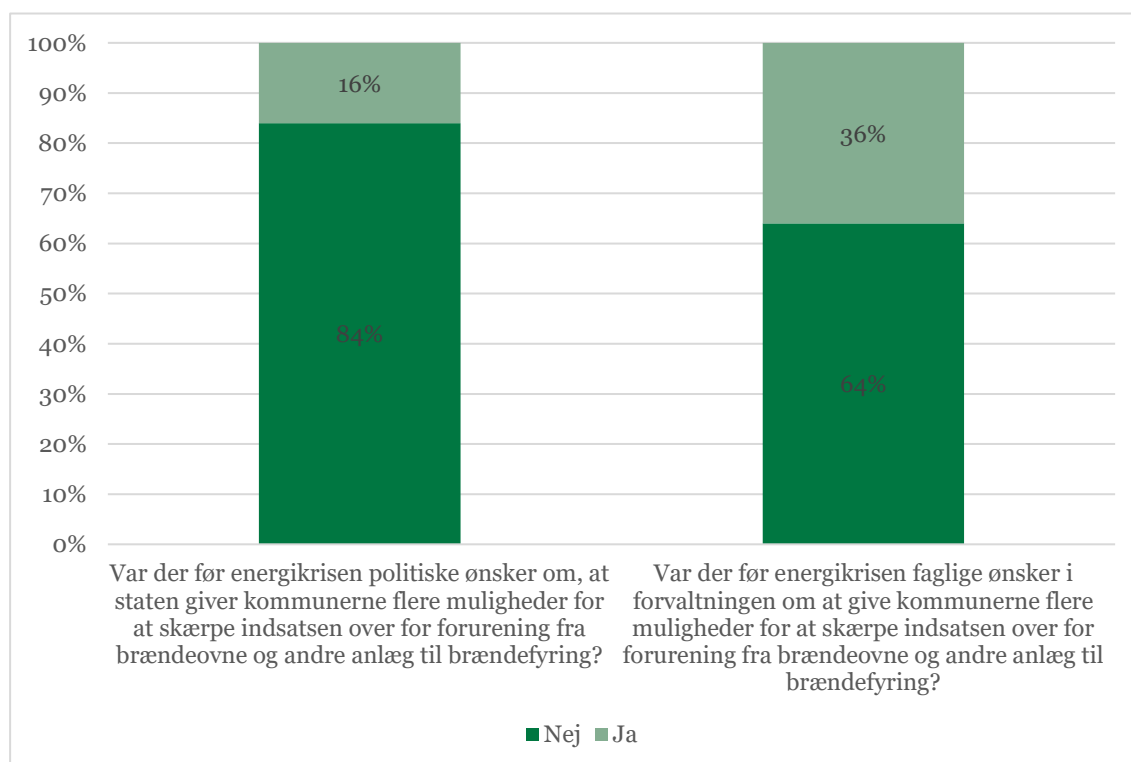
Ønsker om øgede muligheder for en skærpet indsats over for forurening

Som det fremgår af ovenstående graf, ønsker ca. en tredjedel af kommunernes forvaltninger flere muligheder for at skærpe indsatsen over for brændeovne og andre anlæg til brændefyring. Samme ønske gør sig gældende fra politisk hold for 16% af kommunerne. Flere kommuner peger på energikrisen som forklaring på det manglende politiske ønske om en skærpet indsats og ønsker at udskyde emnet. Dermed indikeres det, at flere kommuner ikke har været opmærksomme på, at spørgsmålet gik på situationen FØR energikrisen. Besvarelserne skal derfor tolkes med dette forbehold.

Kommunernes ønsker til fremtidige indsatser gennemgås i det følgende ud fra de kvalitative svar: Flere forvaltninger ønsker at udvide mulighederne for at kunne forbyde brændeovne i områder med kollektiv varmforsyning (5 kommuner) til fx at omfatte muligheden for et egentligt forbud. Dvs. ikke bare mod ældre brændeovne. Desuden efterspørges en mere præcis lovgivning på området. Dette vil, ifølge flere kommuner, lette sagsbehandlingen ved nemmere håndhævelsesmuligheder som f.eks. krav om udskiftning af gamle brændeovne, krav til filtre eller andet.

Et par kommuner efterspørger statsfinansierede tilskudsordninger til f.eks. partikelfiltre og handleplaner (2).

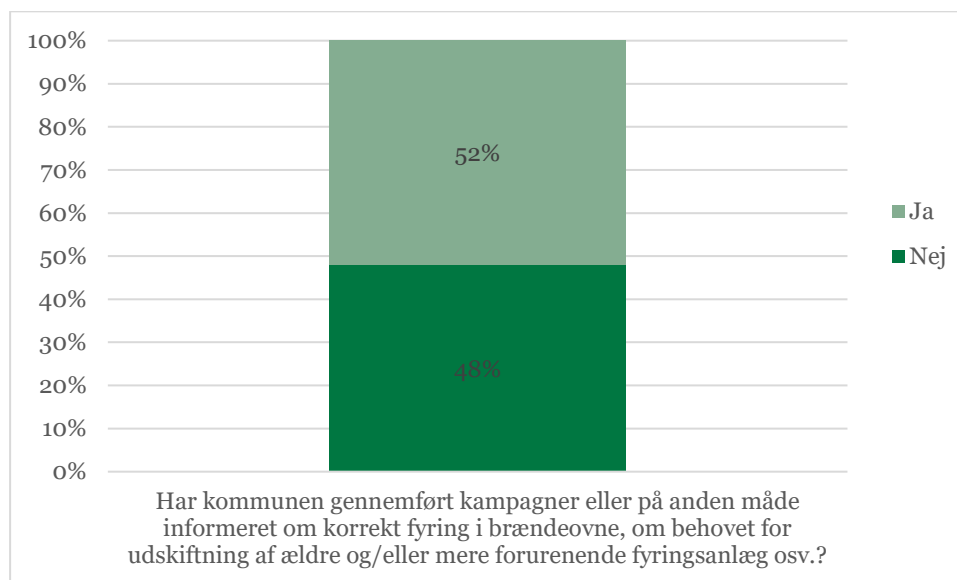
En kommune ønsker flere muligheder for at kunne regulere i områder uden fjernvarme, særligt kolonihavehuse, mens en anden ønsker at kunne regulere fyring over natten i tæt lav bebyggelse, da det typisk er i disse områder, at der opstår røgklager.

Information fra kommunen til borgerne

Cirka halvdelen af kommunerne har gennemført kampagner. Ifølge de kvalitative svar er kampagner primært foregået gennem den lokale skorstensfejer (11 kommuner). Derudover har mange kommuner lavet opslag på kommunens hjemmeside, ofte med henvisning til brændefyringsportalen (10).

Nogle kommuner har også lavet kampagner i lokalaviser og opslag på Facebook (3).

Konklusioner

Da 58% af landets kommuner svarede tilbage på spørgeskemaet, vurderes resultaterne at give en god repræsentation af udfordringer og ønsker til regulering af brændefyring på tværs af landet.

Overordnet viser undersøgelsen at ca. 1/3 af kommunernes forvaltninger ønsker flere muligheder for at skærpe indsatsen over for brændeovne og andre anlæg til brændefyring. Samme ønske gør sig gældende fra politisk hold i ca. 1/6 af kommunerne. Undersøgelsen tyder altså på, at bevågenheden på området er mindre blandt politikerne end hos forvaltningerne, som varetager klagesager mv. Kun 1/5 af kommunerne har lavet forskrifter, der har til formål at reducere luftforurening (muligheden har eksisteret siden 2008). Årsagen til at en forskrift ikke er udarbejdet skyldes, ud fra de kvalitative svar, manglende politisk flertal/interesse (7) og manglende ressourcer til at udarbejde en forskrift for brændefyring (5). Dog har ca. halvdelen af kommunerne gennemført en eller flere former for kampagner om luftforurening og/eller brændefyring.

Derudover noteres det, at flere kommuner har skudt reguleringen af brændeovne til hjørne pga. energikrisen.

Bilag

Bilag 1: Spørgeguide (9. september 2022)

Spørgeguide brændeovne

Indledning

Brændeovne er en af de store danske kilder til luftforurening, særligt partikelforurening. Der er i de senere år implementeret forskellige ordninger, der har reduceret forureningen, særligt ved at øge udskiftningen af ældre brændeovne, som i gennemsnit forurener væsentligt mere end nye brændeovne, der skal opfylde dagens miljøkrav. Der har i Danmark været miljøkrav til alle nye brændeovne siden 2008.

Kommunernes rolle i reguleringen har blandt andet været, at kommunen er myndighed for sager om røggener. Hvis et fyringsanlæg medfører væsentlig forurening, kan kommunen give ejeren påbud om at nedbringe forureningen. Kommuner er ligeledes tilsynsmyndighed ift., at der ikke må fyres med affald i brændeovne m.v.

Kommuner kan i en forskrift med hjemmel i brændeovnsbekendtgørelsen fastsætte regler om forureningsbegrænsende foranstaltninger for fyringsanlæg til fyring med fast brændsel i klart angivne områder i kommunen, hvor det er miljømæssigt begrundet.

Endelig er en ny bekendtgørelse netop sendt i høring, hvor kommunerne fra 2023 får mulighed for at forbyde ældre brændeovne i områder med kollektiv varmforsyning.

Spørgsmål

- Har man i kommunen lavet forskrifter for brændefyring? (Med hjemmel i brændeovnsbekendtgørelsen) [[link fra MST til eksisterende forskrifter](#)]
Hvis ja: Send gerne et link til forskriften.
Hvis nej: Har man i kommunen overvejet at lave en forskrift for brændefyring?
[Boks med mulighed for at uddybe – arbejdes der aktivt med at lave en forskrift/hvad er årsagen til, at forskriften ikke blev til noget alligevel?]
- Har kommunen planer om at benytte sig af den nye mulighed for at forbyde brændeovne installeret senest den 1. juni 2008 i områder med kollektiv varmforsyning? ([Bekendtgørelse pt. i høring](#), forventet ikrafttræden i 2023).
- Har kommunen gennemført kampagner eller på anden måde informeret om korrekt fyring i brændeovne, om behovet for udskiftning af ældre og/eller mere forurenende fyringsanlæg osv.?
Hvis ja: Uddyb gerne, har kommunen fx anvendt eget materiale, henvist til www.brændefyringsportalen.dk eller andet?
- Er luftforurening i kommunen, herunder fra brændefyring, indskrevet i kommunale miljøplaner, og har kommunen målsætninger om at reducere luftforureningen fra brændefyring?
Hvis ja: Angiv gerne format og link til dokument.
- Er der i kommunen – eller har der tidligere været - politiske ønsker om, at man fra statsligt hold giver kommunerne flere muligheder for at skærpe indsatsen over for forurening fra brændeovne

og andre anlæg til brændefyring? Det kunne fx være i form af regulering, tilskudsordninger, filterkrav eller lignende.

Hvis ja: Uddyb gerne

- Er der i forvaltningen – eller har der tidligere været - ønsker om, at man fra statsligt hold giver kommunerne flere muligheder for at skærpe indsatsen over for forurening fra brændeovne og andre anlæg til brændefyring? Det kunne fx være i form af regulering, tilskudsordninger, filterkrav eller lignende.

Hvis ja: Uddyb gerne